

Троян М.Ю.

*к. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії ННІ ФЕМ
ім. О. Балацького, Сумський державний університет, Україна; e-mail:
m.troyan@macro.sumdu.edu.ua;*

Коротун В.Р.

*студентка гр. МЕ-51ан, ННІ ФЕМ ім. О. Балацького, Сумський державний
університет, Україна; e-mail: kvladislava9@gmail.com*

КРЕДИТНЕ ПЛЕЧЕ ЯК ІНСТРУМЕНТ В ОСНОВІ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Економічне зростання - основа розвитку країни та добробуту її мешканців. В сучасній Україні об'єктивно існують ряд причин, що стали на шляху стрімкого економічного зростання країни. З одного боку в країні наявні достатня кількість висококваліфікованих фахівців, існує потреба в кваліфікованих робочих місцях, існують технології та можливості для створення та розвитку високотехнологічного виробництва продуктів із великою доданою вартістю. З іншого боку негативні інвестиційні умови, які полягають в високих відсоткових ставках по кредитах для розвитку бізнесу (при зростаючому кредитному портфелі українських комерційних банків), неймовірно високому рівні корупції в Україні та несприятливому фіскальному полі не сприяють організації та просуванню справжнього високотехнологічного бізнесу в Україні. Більше того, єдиний можливий шлях на нашу думку виходу України із кризи та реального економічного зростання – це створення умов для ведення наукоємного, високотехнологічного бізнесу, розвитку підприємництва з виробництва продукту з високою доданою вартістю.

Розв'язання проблеми своєчасного залучення необхідного обсягу інвестицій на визначених умовах полягає в розробці та застосуванні ефективного механізму стимулювання розвитку провідних галузей економіки, що призведе до економічного зростання країни. Створенню такого механізму, в основі якого лежить фінансовий інструмент «кредитне плече» і присвячена робота.

Термін початково використовувався в біржовій торгівлі. Торгівля з використанням кредитного плеча або, як її ще називають, маржинальна торгівля, - це система, яка дозволяє укладати угоди в тих випадках, коли сума операції багато разів перевищує загальний капітал трейдера. Таким чином, трейдер інвестує в угоду лише невеликий відсоток коштів; точне значення цього відсотка залежить від багатьох факторів, в тому числі від брокера, платформи і активу. У наш час система маржинальної торгівлі

користується великою популярністю. Кредитним плечем, як правило, позначають відношення власних коштів трейдера до загальної суми, а маржею – те саме відношення, виражене у відсотках [1].

Для цілей механізму, розробленого авторами кредитним плечем називається відношення отриманих донорських коштів до суми кредитних коштів, що можуть бути залучені завдяки такому траншу. Механізм стимулювання полягає в наданні цільовим галузям економіки поворотних кредитів на створення інфраструктури та розвиток зі зниженою відсотковою ставкою, компенсація якої для комерційних банків буде відбуватися за рахунок грантових траншів.

Укрупнена послідовність етапів механізму:

- **Постановка цілей.** Мета реалізації програми (підтримка, розвиток чи створення певної галузі; узгодження параметрів кредитів (довжина, умови відсоткової ставки тощо)); пошук та переговори з донорами; узгодження установи-арбітра та переліку КБ, що беруть участь в програмі.
- **Надання цільового траншу арбітру.** Передача грошей грантодавця так званому арбітру (КМУ, НБУ, міністерство тощо).
- **Видача цільових кредитів.** Видача кредитів комерційними банками, що відібрані за умовами програми.
- **Компенсація відсоткової ставки.** Компенсація відсоткової ставки відбувається за рахунок безповоротного гранту.

Таким чином в процесі реалізації механізму реалізується механізм так званого «кредитного плеча», де коефіцієнт залучення, або кредитне плече, за яким можна прогнозувати інвестиційну ефективність проекту можна розрахувати за формулою (1).

$$k = \frac{N}{Q_1}, \quad (1)$$

де Q_1 – тіло кредиту на початок програми кредитування ($n=1$), гр.од.,
 n – кількість періодів кредитування, місяців;

N – загальна сума компенсації, сума компенсації за n періодів, гр. од., що дорівнює сумі отриманих донорських коштів.

Коефіцієнт залучення показує ефективність залучених інвестиційних коштів (траншу від донора), а саме в скільки разів тіло кредиту є більшим за загальну суму компенсації по ньому.

Реалізація запропонованого механізму має численні переваги в різних сферах економіки, а саме: стимулювання економічного зростання через розвиток галузі, що призведе до прогнозного зростання ВВП через збільшення споживання та інвестицій; створення робочих місць; пожвавлення ринку позичкових коштів; усунення корупційної складової в розподілі грантових коштів тощо.

1. Ліцензований брокер AvaTrade [Електронный ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.avatrade.ru/education/trading-for->

[beginners/cto-takoe-kreditnoe-plecho](#) (дата звернення 15.02.2018) – Назва з
екрана.